

20.12.04, Blic

Ugrožena je lična sreća

Marija Jovanović

Romani Marije Jovanović „Spletkarenje sa sopstvenom dušom“ i „Kao da se ništa nije dogodilo“ nalaze se već duže od godinu dana u vrhu čitanosti po podacima iz brojnih knjižara i biblioteka. Reč je o knjigama objavljenim kao autorska izdanja, dakle bez mnogo reklame, a koja su otkupljena za biblioteke!

Kako gledate na činjenicu da su vam knjige u samom vrhu čitanosti?

- Kao na jedno lepo čudo! Posebno kada je reč o prvoj knjizi. Kad sam je objavila nisam ni sanjala da će iko da je pročita. Počela je da se prodaje bez ikakve medijske reklame, bez ikakvog pojavljivanja u štampi, samo na osnovu tih usmenih preporuka za koje smatram da su najefikasnije. Iskreno, oduvek sam želela da pišem. Odvažila sam se na taj korak tek kada sam probila tu neku barijeru svoje stidljivosti i sopstveno mišljenje da sam nedostojna pojavljivanja na književnoj sceni. A kad je taj prvi korak učinjen, bez ikakvog opterećenja sam napisala drugu knjigu.

U romanu „Kao da se ništa nije dogodilo“ teče ljubavna priča koja se dešava danas i ovde. Vi zapravo plasirate tezu o našem vremenu kroz reči „krv“ i „šljokice“?

- Istorijski fon događanja u toj knjizi jesu baš ove godine. Drago mi je ako to vidite kao neku definiciju vremena, jer za mene to jeste to. Živeli smo u vremenu u kome su nam gotovo u svim medijima, odnosno televizijama ređali red šljokica, odnosno red neke nesuvisle i histerične zabave, pa red krvi i smrti. I sve se to slagalo u jedan galimatijas iz koga smo svi mi izašli duboko, duboko oštećeni. Ovo što se sada događa, govorim to sa hladnom jezom, u stvari je povratak najstrašnijih aveti bliske prošlosti. Zato sam 2004. godinu doživela kao jednu od najdepresivnijih godina u mom životu. Moralno i svako drugo dno koje smo dotakli devedesetih ne samo da je sada prosvrdlano već je izdubljeno u kvadratnim metrima. Kapije zla su širom otvorene i njime smo preplavljeni. I to je mene kao osobu potpuno blokiralo ovih godinu dana. Na ličnom planu nisam imala nikakvih lomova, čak bih mogla reći da imam razloga da budem vrlo zadovoljna, ali kao jedno osvešćeno društveno biće i, usuđujem se reći, intelektualac tragično sam depresivna, kako nisam bila za deset godina vladavine Miloševića.

Koliko ljubav može da pomogne čoveku u takvim (ne)prilikama?

- Moje knjige jesu romani o ljubavi pošto tu postoji ljubav kao jedno esencijalno osećanje na više planova; prema prijateljima, prema porodici, prema muškarcu, prema svojoj zemlji i svom narodu na jedan normalan način... Naravno da smatram da ljubav može da spasi čoveka u svakom pojavnom obliku; od hrišćanske do erotske i da bude utočište i pribežište. Ali za ljude koji su prosto primorani da žive u nečovečnim uslovima ta individualna sreća duboko je ugrožena.

Ima li izlaza?

- Gotovo da sam izgubila i veru i nadu, a kažu da se to poslednje gubi. No, osećam u poslednjih mesec dana da se onako, kao iskra u meni budi bunt. Lepi bunt nepristajanja. Iz te totalne duhovne i stvaralačke paralize nastojim u nekom besu i revoltu da pronađem, ako ništa drugo, individualni izlaz.

Pišete li treću knjigu?

- O upoređivanju vremena. Jednog, kada se činilo da smo deo nekog sveta, 70-te godine, jedno lepo vreme. Doduše komunističko, ali lepo u smislu akumuliranja pozitivne energije, a sa druge strane paralela sa ovim što dešava danas, od tragičnog ubistva premijera Đinđića pa nadalje. To ubistvo je Srbiju nepovratno unazadilo. Đinđić je bio motorna snaga koju jedno društvo čeka da se rodi bar sto godina, a ubijen je sa leda i na štakama. Svaka čast „junačinama“ koji su to učinili na najmorbidniji od svih mogućih načina. Kao vrhunac besmisla, umesto da to ubistvo postane, što bi bilo za očekivati, kolektivno traumatično iskustvo i sećanje, doživeli smo, paradoksalno, da se izvršioc ubistva tretiraju kao medijske i političke zvezde, a njihovi „nastupi“ u sudnici prenose se kao najinteresantniji tok-šou. Čujem da će prvooptuženi objaviti i nekakvu tobožnju knjigu i, pitam se, ima li kraja sveopštem beščašću?

Tatjana Nježić